

BMP-0724-4-1/2014/KGu

Warszawa, dnia 12 listopada 2014 r.

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 17. 11. 14
nr 6807 podpis M

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Stanisław Romo Maruda

W nawiązaniu do pisma z dnia 30 września 2014 roku (sygn. BPS/043-61-2637/14), przekazującego tekst oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Ryszarda Knosalę podczas 61. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 września 2014 roku w sprawie *doprecyzowania katalogu czynów zabronionych, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy o kierujących pojazdami*, uprzejmie przedstawiam informacje w zakresie właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych.

Na wstępie pragnę wskazać, iż w świetle art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *o kierujących pojazdami* (t.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 600, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na kurs reedukacyjny w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, z zastrzeżeniem art. 99 ust. 3 ustawy, jeżeli w okresie próbnym popełniła co najmniej dwa wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji.

W myśl dyspozycji art. 91 ust. 1 ustawy, okres próbny dla osoby, która po raz pierwszy uzyskała prawo jazdy kategorii B, trwa 2 lata począwszy od dnia, w którym został wydany wskazany dokument. Powyższy przepis prawa, zgodnie z art. 91 ust. 5 ustawy, stosuje się odpowiednio także w stosunku do osób, które uzyskały prawo jazdy kategorii B:

1. po uprzednim jego cofnięciu w trybie art. 103 ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy (tj. ponownego przekroczenia liczby 24 punktów otrzymanych za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od dnia wydania skierowania na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy, a także w przypadku popełnienia w okresie próbnym trzech wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub jednego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji);
2. w trybie określonym w art. 14 ustawy, w przypadku gdy:

- a) wydanie polskiego prawa jazdy nastąpiło w okresie krótszym niż 2 lata od dnia wydania zagranicznego prawa jazdy, począwszy od tego dnia;
- b) ustalenie dnia wydania zagranicznego prawa jazdy nie jest możliwe, począwszy od dnia wydania polskiego prawa jazdy.

Zgodnie z art. 99 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy, decyzję administracyjną w przedmiocie skierowania osób, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, na kurs reedukacyjny wydaje starosta z urzędu, na podstawie informacji uzyskanych od administratora centralnej ewidencji kierowców - w zakresie, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. a, pkt 3 lit. a-c oraz pkt 4 i 5 ustawy.

Wobec podniesionych w oświadczeniu wątpliwości należy zauważyć, iż ustawodawca na gruncie przepisów poddanej analizie ustawy posługuje się sformułowaniem „wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji”, gdy tymczasem w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń* (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 482, z późn. zm.) w rozdziale XI zatytułowanym: *Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji* ustawodawca wskazuje katalog wykroczeń godzących w bezpieczeństwo, jak i porządek w komunikacji.

W tym miejscu należy wskazać, iż bezpieczeństwo można zdefiniować jako stan niezagrażenia, zaś porządek, jako ład, regularny układ. Trudno zatem, dokonując analizy poszczególnych znamion czynów zabronionych, ujętych jako wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, jednoznacznie rozgraniczyć, które z nich godzą jedynie w dobro jakim jest bezpieczeństwo w komunikacji, a które w porządek w komunikacji.

Brzmienie tytułu rozdziału XI *k.w.*, w którym zastosowano spójnik koniunkcji „i” uzasadnia stwierdzenie, zgodnie z którym większość (o ile nie wszystkie) działań lub zaniechań penalizowanych w przepisach art. 84-103a *k.w.* może naruszać, zarówno porządek, jak i bezpieczeństwo w komunikacji. Skoro ustawodawca nie użył w tytule rozdziału spójnika charakterystycznego dla alternatywy rozłącznej lub łącznej, tj. „lub” albo „albo”, tylko spójnika koniunkcji „i”, to za uprawniony można podawać pogląd, iż wszystkie wskazane w tym rozdziale wykroczenia stanowią wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji.

Przedstawioną konkluzję, co do uznania wszystkich wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji wydaje się ograniczać w zakresie stosowania wskazany w wystąpieniu art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy, brzmienie tej regulacji i jej cele. Stwierdzić można, że w hipotezie wskazanego przepisu prawa nie mieszczą się wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji dokonane przez osobę, która co prawda jest kierowcą, lecz popełniła wykroczenie, które nie ma istotnego związku z pozostawianiem kierowcą i odbytą w związku z tym edukacją. W sytuacji takiej nie ma więc potrzeby reedukacji w zakresie

bezpieczeństwa ruchu drogowego, gdyż nie osiągnęłaby swojego celu, ponieważ dotyczyłaby zakresu niezwiązanego z popełnionym wykroczeniem. Przykładem wykroczenia ww. rodzaju wydaje się pozostawiać wykroczenie opisane w art. 89 k.w. (Kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7, dopuszcza do przebywania małoletniego na drodze publicznej lub na torach pojazdu szynowego, podlega karze grzywny albo karze nagany).

W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy kurs reedukacyjny w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego jest prowadzony w formie wykładów oraz zajęć warsztatowych i obejmuje w szczególności przedstawienie:

- skutków wypadków drogowych;
- czynników mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego;
- psychologicznych aspektów kierowania pojazdem i uczestnictwa w ruchu drogowym.

Natomiast zgodnie z art. 100 ust. 3 ustawy kurs reedukacyjny w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii jest prowadzony w formie wykładów i obejmuje w szczególności przedstawienie:

- skutków wypadków drogowych;
- wpływu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu na funkcje percepcyjne kierującego oraz na podejmowane przez niego decyzje w ruchu drogowym;
- psychologicznych aspektów kierowania pojazdem i uczestnictwa w ruchu drogowym.

Niezależnie od prezentowanej interpretacji, można wskazać także kategorię wykroczeń w rozdziale XI zatytułowanym: *Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji*, która wydaje się stanowić wykroczenia tylko przeciwko „porządkowi w komunikacji”. Jest to przykładowo nieposiadanie przy sobie wymaganych dokumentów (art. 95 k.w.), czy też nieuprawnione posługiwanie się kartą parkingową (art. 96b k.w.).

W rezultacie można prezentować pogląd, iż w świetle art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji pozostają dokonywane przez kierowcę w warunkach wskazujących na brak stosownej wiedzy oraz na potrzebę działań reedukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, co do zasady, wykroczenia z art. 86 § 1 i 2 k.w. (powodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, przy niezachowaniu należytej ostrożności), art. 87 § 1-2 k.w. (powodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, przy niezachowaniu należytej ostrożności), art. 88 k.w. (prowadzenie pojazdu bez wymaganych przepisami świateł lub pozostawianie pojazdu bez wymaganego przepisami oświetlenia - na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu), art. 90 k.w. (tamowanie

lub utrudnianie ruchu na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu), częściowo art. 91 k.w. (zanieczyszczanie drogi publicznej lub pozostawianie na tej drodze pojazdu lub innego przedmiotu w okolicznościach, w których może to spowodować niebezpieczeństwo), art. 92 § 1 k.w. (niestosowanie się do znaku lub sygnału drogowego albo do sygnału lub polecenia osoby uprawnionej do kierowania ruchem lub do kontroli ruchu drogowego), art. 92 § 2 k.w. (niestosowanie się do sygnału osoby uprawnionej do kontroli ruchu drogowego, nakazującego zatrzymanie pojazdu - w celu uniknięcia kontroli), art. 92a k.w. (niestosowanie się do ograniczenia prędkości określonego ustawą lub znakiem drogowym), art. 93 k.w. (nieudzielenie przez uczestniczącego w wypadku drogowym niezwłocznej pomocy ofierze wypadku), art. 94 § 2 k.w. (prowadzenie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu pojazdu pomimo braku dopuszczenia pojazdu do ruchu – art. 94 § 1 k.w. wydaje się bezprzedmiotowy), częściowo art. 96 § 1 k.w. (dopuszczenie przez prowadzącego pojazd pojazdu do ruchu sprzecznie z określonymi wymogami lub do prowadzenia pojazdu przez wskazane w tym przepisie osoby), art. 96a § 2 k.w. (używanie przez nieuprawnione osoby w pojeździe sygnałów świetlnych w postaci niebieskich lub czerwonych świateł błyskowych albo sygnału dźwiękowego o zmiennym tonie), częściowo – w zakresie godzącym w bezpieczeństwo w komunikacji – art. 97 k.w. (wykraczanie przeciwko innym przepisom ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* lub przepisom wydanym na jej podstawie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu), art. 98 k.w. (zagrożenie bezpieczeństwu innej osoby podczas prowadzenia pojazdu poza drogą publiczną, strefą zamieszkania lub strefą ruchu poprzez niezachowanie należytej ostrożności) oraz art. 100 pkt 2 k.w. (włóczenie po drodze publicznej lub porzucanie na niej przedmiotów albo używanie pojazdów niszczących nawierzchnię drogi).

W konkretnych okolicznościach nie można także wykluczyć uznania za wykroczenie ww. rodzaju wykroczenia z art. 84 k.w., np. w sytuacji gdy kierowca w związku z awarią, nie oznacza w odpowiedni sposób samochodu będącego przeszkodą na drodze.

Mając powyższe na uwadze, wskazanym wydaje się uregulowanie przedmiotowej kwestii, tj. dokonanie zmiany wskazanego przepisu art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy poprzez doprecyzowanie sformułowania „wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji”.

Jednocześnie należy zauważyć, że ww. sformułowanie występuje w kilku przepisach ustawy, zatem ewentualna nowelizacja nie może się ograniczyć jedynie do brzmienia przedmiotowego artykułu omawianej ustawy.

Dodatkowo warto zauważyć, że ww. przepis prawa wejdzie w życie w dniu 4 stycznia 2016 roku.

Od wskazanego dnia w CEK prowadzona będzie ewidencja kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, w której będą także gromadzone informacje o naruszeniach skutkujących czasowym

zatrzymaniem prawa jazdy. Niebudzące wątpliwości określenie katalogu ww. naruszeń wydaje się mieć istotne znaczenie, w szczególności dla starostów, którzy będą wydawali decyzje administracyjne w tym zakresie. Do tego czasu odpowiednie informacje będą przekazywane staroście przez organy wydające prawomocne rozstrzygnięcia, co wynika z zaproponowanych przepisów przejściowych.

W tym miejscu pragnę wskazać, że zagadnienie dotyczące uprawnień starosty w zakresie wydawania decyzji administracyjnych związanych z uprawnieniami do kierowania pojazdami należy do właściwości Ministra Infrastruktury i Rozwoju. Z uwagi na powyższe, stanowisko w przedmiotowym zakresie powinien również wyrazić minister właściwy do spraw transportu, będący jednocześnie przewodniczącym Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, podmiotu ustawowo powołanego m.in. do inicjowania i opiniowania aktów prawnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, zgodnie z art. 140c ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1137, późn. zm.).

Grzegorz Karpinski
MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Grzegorz Karpinski
z up. Grzegorz KARPINSKI
Podsekretarz Stanu

Otrzymuje:
Sekretariat Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.